

TOELICHTING BIJ DE TABEL

~~1 volgnummer~~

~~2 opschrift / betekent: nieuwe regel~~

~~( ) betekent: gereconstrueerde letters~~

~~3 pijpenmaker^{naam}~~

~~4 collectie/literatuur (referenties)~~

~~De nummers hebben betrekking op de nummers in de lijst van referenties, de letters op de collecties.~~

~~5 noten~~

~~6 type opschrift~~

~~1 = intaglio-vlak, twee teksten gescheiden door raderingen, loodrecht op de steel.~~

~~3 = reliëf, opschrift in kaders, evenwijdig aan de steel, versiering in banden.~~

~~4 = intaglio-vlak, opschrift loodrecht.~~

~~8 = reliëf, opschrift loodrecht.~~

~~9 = reliëf, opschrift evenwijdig.~~

~~7 merk~~

EEN MAASTRICHTSE PIJPENUITBRANDER

door Thomas Baas

Over pijpenuitbranders is weinig geschreven 1). Het beroep 'pijpenuitbrander' doet zijn intrede in de 18e eeuw. Dat dit beroep juist in deze eeuw ontstaat, heeft alles te maken met de vormontwikkeling van de kleipijp. Gedurende de 18e eeuw werd het rookkanaal van de kleipijp nauwer en de steel langer, waardoor verontreinigingen zich makkelijker in het rookkanaal konden afzetten.

Het reinigen van de dichtgeslibde pijpen gebeurde door deze in een oven of boven een vuur te branden, waardoor de verontreiniging verdween en de pijpen weer bruikbaar werden.

Onlangs vond ik in het oud rechterlijk archief van Maastricht een vordering van de pijpenmaker Hendrik Claessens op ene heer Quinto wegens geleverde lange pijpen en het uitbranden van pijpen 2). Tussen 9 november 1758 en 15 september 1759 leverde Claessens 12 gros (=1728 stuks) lange pijpen aan Quinto. Gedurende dezelfde periode liet Quinto maar liefst 4014 lange pijpen door Claessens of diens knecht(en) uitbranden.

De prijs voor 12 gros lange pijpen bedroeg 24,-. Het laten uitbranden van 4014 stuks lange pijpen kostte Quinto 20 gulden, 19 stuivers en 2 schellingen.

BRONNEN

- 1) PKN II, 5, pag. 5; PKN II, 7, pag. 7-9; PKN XII, 45, p.109.
- 2) Oud Rechterlijk Archief Maastricht, inv.nr. 5332.